ՉՓՐ ՏԱՐԻ ՇԱԲԱԹ 8 ՄԱՅԻՍ 1893 ԹԻՒ 470

ՉՓՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՒՀԱՆՆԷՍ ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱՑՈՒՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ, Գ.ԱԼԱԹԻԱ, ԷՍԿԻ ՊԱՆԿ ՕՍՄԱՆՆ

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի դարձուիր

Bureaux du Journal "HAÏRÉNIK"
Galata, ancien local de la Banque Imp. Ottomane

10 ՓԱՐԱՅ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գօտւոյ համար	300	Ֆր.	75 գր. Մեկ ամիս
»	150	»	40 » »
Նաւառաներու	300	»	100 » »
»	150	»	50 » »
»	75	»	25 » »
Օտար երկրաց	300	»	25 Ֆրանգ

Գրութեասրի նախքը խմբագրութեան վրայ
(Դրամի փոխարէն փոստային փող կ'ընդունուի 100 գրշ. տակ. 115 գրշ.)

طفلده اسکی بانق عثمانیده

جیره‌نیك عمومی اداره‌خانه‌سنه مزاجعت

10 ՓԱՐԱՅ

ՍՊԱՍԱՒՈՐԻ ՄԸ ԱՌՆԵԼԻՔԸ

Սպասաւորի մը առնելիքի խընդիրը խմբագրականի նիւթ կ'ընծայէ, վասն զի ընկերական բարքերու եւ ըեւոյթներէն է եւ կրնայ ներգործել գաւառացիներու մտքին վրայ։

Բալուցի հայ տղայ մը անցած տարուան մէջ սպասաւորութեան կը մտնէ խաւգեղ հայու մը տուն, 100 ղուրուշ ամսականով, ղգեստ ու կօշիկ իր վրայ. հինգ ամիս կը կենայ եւ տեսնելով որ մէկ փարայ մը չեն տար իրեն՝ կը ձգէ կ'երթայ։

Անկէ ի վեր տղան կ'երթայ կու գայ, բայց մէճիտ մը անգամ չկրնար փրցնել, եւ յուսահատ կը մնայ. գիտենք թէ ի՞նչ հոգեմաշ կացութեան մէջ կը գտնուի խեղճ պանդուխտը որ չկրնար օրին վճարել էվլէյոն. թղթի կտորը ետ կը ղրկուի եւ աւելի ծանրաբեռնեալ կը վերադառնայ կուգայ։ Այդ կացութեան մէջ կը գտնուէր եւ այս բալուցի տղան ալ։ Բաւական չէր հինգ ամսուան ծառայութիւնը, բաւական չէր իր աղաներուն համար մաշեցուցած կօշիկներն որոնց ստակն իր գրպանէն տուած էր, կը պարտաւորուի նաեւ նորանոր տակոններու ներքեւ ընկճիլ։

Բայց կարելի է այս ամէնը կարեւորութենէ զուրկ համարինք։ Կրնանք ընդունիլ թէ մարդ նեղ վիճակի մէջ գտնուի, պարտքը չկարենայ վճարել, եւ յաջողութեան մը սպասէ. վերջապէս ձախորդութիւնը ամէնուս համար է։ Պոլսոյ մէջ բազմաթիւ են անոնք որ իրենց սպասաւորներուն ամսականները օրը օրին չեն վճարեր, բայց վերջապէս օր մը կը վճարեն։ Եթէ մեր Բալուցի տղուն խաւգեղցի աղան ալ խոստանար ապագային վճարել, անչուշտ յօդուած մը գրելու հարկին մէջ պիտի չգտնուէինք, եւ եթէ մինչեւ իսկ բացարձակապէս մերժէր՝ ըսելով «ի՛նչ կ'ընես ըրէ, չպիտի տամ,» այս ևս պարզ երեւոյթ մը պիտի համարէինք, բայց չվճարելու խընդիրը տարբեր գոյնով կը ներկայանայ մեր առջեւ։

Սպասաւորը ունի Բերացի ծանօթ մը որուն միջոցաւ այդ խաւգեղցին տունը մտեր է. հիմա աղան կը յայտարարէ թէ սպասաւորին ստակը կը յանձնած է այդ ծանօթին, սպասաւորը անանկ խօսք չհասկնար, աղան զինքը միասին առնելով կը տանի Բերացի ծանօթին տունը, սպասաւորը վարը կը մնայ, աղան վեր կ'ելլէ, ու քիչ մը ատեն միասին փափաքել յետոյ մէկտեղ վար կ'իջնեն, եւ Բերացի երիտասարդը կը պոռայ սպասաւորին երեսին.

—Ծօ՛ հայվան, անցած իրիկուն սա դրանը մէջ քեզի եսթը մէճիտիէ չտուի՞։

Խեղճ Բալուցին ապշած կը մնայ, եւ գլուխը կախ կը վերադառնայ։

Այժմ քա՛ն ալ գիտենք թէ Պոլիս մեզի ծառայող գաւառացիները, խոհեմաբար ըլլան թէ սպասաւոր, պահապան թէ բեռնակիր, երբեք չեն ուրանար իրենց առած ստակը. հազարաւոր ղուրուշ պարտք ունեցիր, վճարէ առանց ստորագրութեան կամ վկայի, և կրնաս վըստահ ըլլալ թէ խեղճերուն մտքէն պիտի չանցնի կրկին պահանջել։ Այս ընդհանուր ճշմարտութեան բացառութիւն չկազմեր և այս բալուցի սպասաւորն ալ։

* * *

Ինչո՞ւ համար կարեւորութիւն կուտանք այդ պարզ գործին։ Պատճառը շատ կնճռոտ չէ։ Մեր գաւառացիները թէև օրը «կէս կէս ժամ բարոյականի» դաս առած չըլլան դպրոցներու մէջ, բայց բարոյական այնպիսի յատկութիւններ ունին որոնց չնորհիւ կրնան մտատիպար հանդիսանալ։ Այս հայերը չեն գիտեր խոստում չկատարել, չեն գիտեր առածին չառած ըսել, չեն գիտեր վերցնել ինչ որ իրենը չէ։ Այդ տգէտ, խեղճ, աղքատ գեղացիները ունին այնպիսի առաքինութիւններ որով վըստահօրէն մեր կեանքը, մեր ինչքը, կը յանձնենք անոնց։ Ժառանգական ազնիւ յատկութիւններով օժտուած են։ Մենք շատ ճլասեցինք իրենց. այնչափ կծծի կը գտնուինք որ անոնցմէ մէկ մասը վարժեցուցինք խօսքն ընելու. բայց փոքրամասնութիւն մըն է որ այս թերութիւնը ակամայ ստացած է. ստուար մեծամասնութիւնն անարատ է։ Սակայն ի՞նչ վատ ազդեցութիւն կ'ընենք այս խեղճերուն վրայ եթէ մեր գործերովը սորվցնենք անոնց խոստմնազանցութիւն և ուրացում։

Այսպիսի գայթակղական դէպք մը բերնէ բերան կը տարածուի, Պոլիս գտնուող գեղացիները կ'իմանան, լուրը կը հասնի մինչեւ գաւառներու խուլ անկիւնները։ Եւ որովհետեւ այդ խեղճերը կը կարծեն թէ մենք կատարելութեան տիպարներ ենք, միթէ իրենց մէջ մըտածողներ պիտի չգտնուի՞ն թէ Պոլսեցի հայը որ իր պարտքը կ'ուրանայ՝ իրենք ինչո՞ւ չուրանան, անոնք սուտ կը խօսին՝ իրենք ինչո՞ւ չխօսին, անոնք չեն բռներ տուած խօսքերնին՝ իրենք ինչո՞ւ բռնեն։

Ուրեմն հրապարակաւ նչաւակելով այդպիսի խայտառակութիւնները, թէ՛ գաւառացիներու բարոյականը կը զօրացնենք և թէ "խաղեղցի աղային ու Բերացի միւսիւին" նմաններուն քիչ մը մտածելու առիթ կուտանք։

* * *

Բայց այս ամէնուն հետ մէկտեղ դրամը գանձելու միջո՞ցը։

Այդ խեղճ տղուն ըսինք որ տերութիւնը դատարան ունի, պէտք է հոն դիմել և թող չտալ որ այդպիսի անձինք անպատիժ կերպով իրենց խաբեբայութիւնները։ Այլ ի՞նչպէս դիմեն. կան շատ մը ձեւակերպութիւններ զորս չեն գիտեր ի՛նչպէս կատարեն։

Կրնանք մեր վաճառաբաններուն հոգածութեան յանձնել այս կարգի խեղճերը. իրենց կողմէն քիչ մը ձրի աշխատութիւն և քանի մը օրինակ կը բաւեն ամէն բան կարգի դնելու և պանդուխտ սպասաւորներուն մեծ ծառայութիւն մը ընելու։

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Կիրակի ցորեկ ներկայացում կար Գոնկորտիայի Թատրոնը Մնակեան խըմբին կողմէ։ Խաղն էր, առաջին անգամն ըլլալով կ'երբ Ե կոչը կամ «Հարազատ որդի զնմանութիւն հօրն բերէ». գիտէք որ Մնակեանի թատերախաղները Սպանիացիներուն կը նմանին, մէկ անունով գոհ չեն ըլլար։ Այս անգամ սակայն որակական մըն ալ տրուած էր խաղին, խօսք քաղցրութիւն։ Ա՛լ ասկէ ետքը Թող չըսեն թէ հայ թատերասէրները ժողովրդին նորանոր ճաշակներուն եւ պահանջներուն ականջ չեն դներ։ Տեսէ՛ք, Մնակեան ի՛նչպէս գիտցաւ օգուտ քաղել եւ հետեւիլ այն հովին որ այս միջոցիս կը փչէ, վասն զի անուրանալի է թէ բարոյականի հով մը կը փչէ հիմա, գոնէ գրական հրապարակին վրայ։ Չէ՞ մի որ բաւական չհամարուեցան գոյութիւն ունեցող բարոյախօսներն ու նորեր կը բուսանին, ըսպասնդր պէս։

Թատրոնը լեցուն էր։ Ինչո՞ք քաղցրութիւ՞ն էր որ իրեն քաշեր էր բազմութիւնը թէ դուրսի անձրեւոտ օդն էր որ զանի քշեր էր հոն, այս կէտը տարտամ է։ Իմ մասիս, կը խոստովանիմ որ Զուխտաճանի Գալէ Արապը լսելու համար գացի միայն։

Ի՞նչ տեսակ բան է բարոյականը, դեռ չեմ հասկցած։ Ինչո՞ք քաղցրութիւ՞ն էր որ իրեն քաշեր էր բազմութիւնը թէ դուրսի անձրեւոտ օդն էր որ զանի քշեր էր հոն, այս կէտը տարտամ է։ Իմ մասիս, կը խոստովանիմ որ Զուխտաճանի Գալէ Արապը լսելու համար գացի միայն։

Ի՞նչ տեսակ բան է բարոյականը, դեռ չեմ հասկցած։ Ինչո՞ք քաղցրութիւ՞ն էր խաղին մէջ կար մարդ մը՝ որ ապօրէն յարաբերութենէ զաւակ մը ունեցած էր, նոյնպէս անհաւատարիմ կին մը եւ անառակ տղայ մը որ իր հօր ստակները կը գողնայ, գիշեր ատեն, սնտուկէն։ Այս օրերս բարոյականի վրայ Շոբէնհաւերի մէկ դիրքը կարդացի. կ'երեւայ որ տակաւին բարոյականին ի՛նչ ըլլալը իրա՛ւ խնդրի տակ է։ Ասոնք մը սակայն չատ արդար թուեցաւ ինծի. «Բարոյականը քարոզել չատ դիւրին բան է, բարոյականը հիմնել՝ ահա՛ դժուարը», կ'ըսէ։ Արդ, քանի որ դեռ որոշ սահման մը չի կայ բարոյականի, ամէն մարդ ազատ է ուզածին պէս ըմբռնելու զայն եւ ո՛չ զարմանալի, ո՛չ ալ անհեթեթ պէտք է երեւայ հայ տիկինի մը՝ Թղթախաղի մասին գրածս կարդալով՝ ըրած սա՛ խորհրդածութիւնը.

—Բնաւ իրմէ չյուսացի որ անանկ բան մը կը գրէ. բարոյականի տէր, պարկեշտ մէկը կ'երեւար։

Բարոյական մը կայ որ դպրոցներուն մէջ դաս կը տրուի եւ որ կը ճառէ Աստուծոյ, մեր անձին, մեր նմաններուն, մեր ընտանիքին եւ ընկերութեան համար ունեցած պարտականութիւններուն մասին. թէեւ քիչ մը կնճռոտ, բայց անըմբռնելի չէ այդ բարոյականը։ Գէշն այն է որ գործնական կեանքին մէջ բոլորովին տարբեր իմացումներ կան բարոյականի մասին եւ քանի որ գործնական կրթութիւն մը տալ կը փափաքինք ու կը ձգնինք՝ հարկ է բարոյականի ուսումն ալ յարմարցնենք գործնական կեանքին եւ անօգուտ ու անգործադրելի պարտականութիւնները վերցնելով տեղը դնենք ընթացիկ բարոյականի ուսումը։ Մանաւանդ յատուկ գլխի մը մէջ պէտք է խօսուի ազնուացուք հայ տիկիններու մասին ունեցած մեր աւազ պարտականութիւններուն վրայ, որպէս զի ասկէ ետքը անգիտութեամբ չմեղանչենք ու անբարոյական ածականին չարժանանանք անարժանաբար։

Ս. ԺԻՐԱՑՐ

ՄԻԱՄԻՏ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՄՈՌԱՑՈՒՄԸ

Այն պահուն ուր արեւմուտքի կրակները կը ժժգունէին ստուերի մանրամաղ փոշիին մէջ զոր իրիկունը կը թափէ երկընքէն, այն ամայի ճամբուն ծայրը ուր մեռնող ճառագայթներ իրենց մարած կարմիր ուրուականները կը ծածանեն, այդ ճերմակ աղուոր աղբիւրին քով, մինչդեռ անուշ կկլկլալով մը կը լեցուի, կը լեցուի իր սափորիկը, այդ աղջիկն ինչո՞ւ նստեր կուլայ։

Ա՛յնպէս աղուոր է իր քումայթ խոպոպներուն տակ որք ճակտին չուրջը կ'ոլորուին, ա՛յնպէս սիրուն իր ուլունքի պէս նուրբ ու թափանցիկ աչքերով, եւ իր հասակն ա՛յնպէս կը յիշեցնէ պեղուշէղ սլացումը նրբամարմին տուներուն, որ անոր ցաւը տեսնելով ճամբուն ծառիկները կը տխրին, ու կը տխրի հովիկ ալ որ կ'անցնի, եւ վերջալոյն՝ արդէն տխուր՝ աւելի տխտիկ կը տխրի։

* * *

Բայց ահա, ստուերներուն տակ որք կը թանձրանան հեռուներէ, կարմիր ձորձերու մէջ փաթթուած, պառաւի մը կերպարանքով, երեւան եկաւ Պարիկը, բարի Պարիկը որ կոյսերուն վրայ կը հսկէ։

—Եւփրոսինա, աղջիկս, ի՞նչ ունիս։

Եւ ահաւասիկ այն տաեն ինչ որ իր արցունքին մէջէն քումայթ խոպոպներով աղջիկ ըսաւ Պարիկին.

—Դժբաղդաբար, Պարիկ։ Կալքաս, որուն իմ առաջին համբոյրս տուի, զիս լքեց։ Այն որ ինծի միշտ սիրել խոստացաւ՝ զիս լքեց։ Եւ հիմայ ուրիշինն է ան նոր սիրտը։ Ես ի՞նչ ընեմ հիմայ, Պարիկ։ Իր սէրը կրակէ գամի պէս հոգիիս մէջ մխուած է, եւ այս ցաւն ա՛յնպէս է որ աչքէս արցունք կը բերէ։ Այլեւս մի պէս զոր մեղուն կը ձգէ միօին մէջ, իր նայուածքը սրտիս մէջ մնացած է, եւ իմ սիրտս կը ցաւի այդ նայուածքին թօյնովը։ Իմ աչքիս, իմ կեանքիս մէջն է անիկայ, ու չեմ գիտեր ինչպէս վանեմ զայն ինձմէ։ Անոր պատկերն ամէն տեղ է, արեւին մէջ ու ծովին վրայ, ու ամէն տեղ՝ անտառն ինչպէս գալտը՝ անոր ձայնին արձագանգը զիս կը հալածէ։ Դիւթիչ, Պարիկ, ա՜որ ինծի ղեղը որ ամէ՛ն, որ ամէ՛ն բան մոռնալ կուտայ...

Եւ Պարիկն ըսաւ. «Հրաժարէ՛ ուլունքի պէս նուրբ ու թափանցիկ աչքերէդ, ու ցորենի հասկի պէս ղեղձան մազերէդ հրաժարէ։ Ջնդի ուռենի մը ընեմ, սիրուն ու հասակագեղ, այնչափ սիրուն որ անցորդները զմայլած դառնան նային քեզի։»

* * *

Կանանչ, բայց այնչափ ժժգոյն ու այնչափ մեղմ կանանչ մը որ վիշտ քաշած բոյսի մը տպաւորութիւնը կը թողուր, կանանչ երկայն մազերը ղէպ ի վար անձրեւելով, բարակ նիհար ցօղուլով մը որ կ'երերար ամէն հովի, այնչափ բարակ՝ որ թոքախտէն հատած մարմին մը կը թուէր, ուռենի մը կը կանգնէր հիմայ, ճերմակ աղուոր աղբիւրին քովիկը, լուիկ ու մենաւոր. եւ իր վայրահակ տերեւներէն թափթփող ջուրի կաթիլներն այնպէս յորդ էին եւ այնպէս տխուր՝ որ չերրուած աղջկան մը ցաւի արցունքները կը յիշէր մարդ անոնք տեսնելով։ Եւ ինքը, ուռենին, ալ բան չէր յիշեր։

Բայց եղաւ որ առտու մը, երբ երկինքն արեւին լայն կարմիր ծիծաղին լոյսերովը կը սկսէր խաղալ, այդ ամայի ճամբէն, ուր հիմա երիտասարդ չառայլներ ցոլցլալով կը վազվռտէին, կալքաս անցաւ իր նոր պաշտելիին հետ թեւ թեւի, Առտուան զովութեան մէջ, գարնային հոտաւէտ չունչեր կը թռչտէին, ու օդին մէջ՝ ճերմակ, դեռ չգրուած էջի մը պէս՝ այնպէս համ մը կար մեղրի ու կաթի, որ երկու տարփաւորները, երջանիկ, կը ժպտէին իրարու։ Եւ իրենց հրճուանքին մէջ, զոր համբոյրներով իրարու կը բացատրէին, ամայի ճամբուն ծայրը ուր թռչնիկները միայն ոսկի խաղեր թափթփելով կ'անցնէին, երբ յանկարծ տեսան վտիտ մինուար ուռենին որ կուլար, այնպէս նեղուեցան այդ թախիծէն որ իրենց խինդը կը պղծէր, որ աղջիկը երեսն անդին դարձուց ու կալքաս, բարկութեամբ, խուրձ մը փրցուց երկայն ժժգոյն մազերէն որք լռութեամբ ու այնքան յորդ կուլային։

* * *

«Դիւթիչն, Պարիկ, կալքաս ամէն տեղ ալ կը հալածէ։ Աւելի հեռուն, աւելի թաքուն տեղ մը տար զիս, զիս պահէ ուր որ անիկա պիտի չկրնայ գըտնել զիս։ Այնպէս ըրէ որ ա՛լ մոռնամ, որ յաւիտեան մոռնամ զայն։»

Եւ Պարիկը, տարաւ դժբաղդ Եւփրոսինան ամենէն անծանօթ անտառին խորը, ուր ցերեկուան ամենէն պայծառ պահուն իսկ, թանձրախիտ տերեւներուն չաղապատումը մութ կանանչ խաւար մը կը ձեւացնէր, ու հոն, մացառներուն մէջ կորսուած պզտիկ առու մը ըրաւ զայն, պզտիկ բարակ առու մը, հարթ դագաղէ մը ինկած ճերմակ ժպաւէնի մը պէս բարակ, գրեթէ անտես՝ այդ առուերին մէջ ուր կը թաղուէր կ'անյայտանար, իր մանրիկ խոխոջով միայն մատնուելով, իր տխուր խաղուկ մանրիկ խոխոջով որուն մէջ չսիրուած աղջկան լացի ձայնը կար կարծես։

Բայց, անկոխ մենութեանց մէջ իր սէրը կղզիացնելու համար, կալքաս այդ անտառը եկաւ օր մը իր նոր տարփաւորին հետ, եւ պատահեցաւ որ ճիշդ այդ առուին քովիկը նատին ծառի մը տակ, ու երբ այդ զով մթութեան մէջ երկու չուրթերն իրարու կը հպէին, առաւելին մրմունջը բարձրացաւ յանկարծ այնչափ խորագէս մելամաղձիկ, որ կալքաս, զայրացած, քար մը նետելով անոր անփայլ սարսուռն մորթը ծակծկեց։

* * *

«Անտառին մթութիւնը չքաւեց, Պարիկ։ Ինծի գիշերին մթութիւնը տուր։»

Եւ Պարիկը գիշերածաղիկ մը ըրաւ Եւփրոսինան, ամենէն հեռաւոր հովիտին խորերն, ուր ոչ մէկ հովիւ իր ոչխարները կը տանի արածել, տրտում գոյներով գիշերածաղիկ մը, որ մութին մէջ միայն պիտի բացուէր, եւ որ խոտերու մէջ կորսուած, ոչ մէկ, ոչ մէկ մարդու աչքին պիտի երեւար այլեւս։

Իր պատմութեան մէջ, գիշեր մը կալքաս գտաւ այդ հովիտը, եւ երբ անհոգ, իր սիրելիին հետ, այդ նոր վայրերուն մէջ կը տանէր իր սէրը չրջեցնել, չզգաց որ ոտքին տակ, մանրիկ մէջ, անչուք ծաղիկ մը կը կոխկրտէր։

* * *

Այն տաեն Պարիկն ըսաւ Եւփրոսինային.

—Կ'ուզե՞ս քեզի տամ միակ ու վերջնական գարմանը։ Եկուր տանիմ քեզի այն մթութեան մէջ ուր ամէն բան կը ծածկուի, եւ ուր կը մոռցուի՛ ամէն բան։

Եւ իրիկուն մը, այն պահուն ուր արեւմուտքի կրակները կը ժժգունէին ստուերի մանրամաղ փոշիին մէջ զոր վերջալոյսը կը թափէր երկնքէն, Պարիկը, բարի Պարիկը որ կոյսերուն վրայ կը հսկէ, տարաւ Եւփրոսինան, աւելի հեռու քան աղբիւրն ու անտառն ու հովիտը, հոն ուր մարդերը կը վախնան մօտենալու եւ ուր արեւն իսկ իր լոյսը չերկնցներ, տարաւ զայն այն սեւ քարայրը, որուն գիշերն այգ չունի, եւ ուր՝ ոսկորներու չեղջակոյտի մը մէջ՝ ծալապատիկ նստած կը մտմտայ Մահ-Պառաւը։

ԱՐՇԱԿ ՉՕՊԱՆԵԱՆ

ԿԱԶՄԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

(Շարունակութիւն և վերջ)

ԼԶ. Թաղային ամէն կարգի Նախակրթարանաց խնամակալք են Թաղական Խորհուրդներն, պատասխանատու ըլլալով իրենց կեդրոնի Ուսումնական Խորհրդոյն։ Կը մատակարարեն զայնս իրենց տնօրէնութեան տակ գտնուած Թաղային Սնտուկին մուտքովը։ Այս մուտքն են Թաղային տուրք, Եկեղեցւոյ և Դպրոցի կալուածոց հասոյթք, կտակք և այլ նուէրքներ այս մասին, որովք կը հոգացուին նաև եկեղեցւոյ ծախքն ու աղքատաց նպաստ կը տրուի, անբաւական լինին, Թաղական Խորհուրդք բացը գոցելու համար՝ կրնան հաստատել դպրոցական ընդհանուր տուրք մը, կամ կարող ծնողքներէ թոշակ ընդունիլ, կամ տարեկան հանգանակութիւն մը ընել Թաղեցիներէ, և կամ դիմել հասոյթի բացառիկ միջոցի մը՝ մասնաւոր արտօնմամբ Ազգային Վարչութեան։

Թաղական Խորհուրդք պարտաւոր են ամէն դպրոցական տարեգլխի (Օգոստոս 15) իրենց մատակարարութեան տակ գտնուած վարժարանաց նոր շրջանի պիւտճէն ներկայել իրենց վիճակին Ուսումնական Խորհրդոյն ի քննութիւն և ի հաստատութիւն։

ԼԷ.— Թաղական Խորհուրդք կրնան Թաղեցւոց մէջէն Օժանդակ Հոգաբարձութիւն մը կազմել Թաղային վարժարանաց խնամքը իրենց հետ բաժնելու համար։ Այն ատեն պարտաւոր են նոյն Հոգաբարձութեան կազմութիւնը ծանուցանել Ուսումնական Խորհրդոյ և անոր վաւերացումն առնել։ Այսու հանդերձ Թաղական Խորհուրդք չեն դադրիր պատասխանատու ըլլալէ Ուսումնական Խորհրդոյ առջև Թաղային դպրոցաց բարւոք մատակարարութեան մասին։

ԼԸ.— Թաղերու եկեղեցեաց Աւագերէցք Կ. Պոլսոյ մէջ փոխանորդաբար Ս. Պատրիարքին և գաւառաց մէջ փոխանորդաբար Ս. Առաջնորդին կառավարութեան առջև Թաղային դպրոցաց պատասխանատու պիտի ներկայանան, և իբր այս պիտի Նախագահեն Թաղական Խորհրդոց դպրոցական գործոց վերաբերեալ նիստերուն, որպէս և Հոգաբարձութեանց՝ եթէ կազմուին՝ Նախագահը պիտի լինին, և բարոյական ու հայրական հսկողութեան իրաւունք պիտի ունենան Թաղային Նախակրթարանաց վրայ՝ կրելով « Վերատեսուչ Հայր » տիտղոսը։

ԼԹ.— Թաղական Խորհրդոց և Հոգաբարձութեանց պարտաւորութիւնն է, բաց ի Դ. Ե. և Զ. յօդուածոց մէջ նշանակեալներէ, կազմակերպել իրենց Նախակրթարանները սոյն Կազմական Կանոնագրի տրամադրութեանց և Կեդր. Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէ պատրաստեալ ծրագրաց համաձայն, հոգալ անոնց նիւթական և ուսումնական պիտոյքն ու ծախքերը, կանոնաւորապէս վճարել պաշտօնէից թոշակները, յաճախակի այցելութեամբ ի վարժարանս՝ աչքէ անցունել ամէն բան, հսկողութիւն ի գործ դնել պաշտօնէից բարւոք գործունէութեան ու բարի վարուց վրայ, քաջալեր կարդալ աշակերտաց, վարձատրել ու յանդիմանել ըստ պատշաճի, հոգածու ըլլալ վարժարանաց բարեկարգութեան ու յառաջդիմութեան և փոյթ ունենալ որ պաշտօնական հրահանգաց ու հաստատեալ կանոնաց համաձայն ընթանայ ամէն ինչ։

Բաց աստի, ամէն Թաղական Խորհուրդ պիտի ընտրէ բժիշկ մը որ պարբերաբար այցելէ Թաղին դպրոցները՝ աշակերտաց առողջական վիճակն աչքէ անցունելու և հարկ եղած առողջապահական զգուշութիւնները պատուիրելու համար։ Իւր դիտողութիւնները պիտի արձանագրէ դիտողագրութեանց տումարին մէջ։

Խ.— Միացեալ Թաղերու ծախքերով մատակարարեալ վարժարանաց խնամակալ մարմինը կը կազմուի նոյն Թաղերու իւրաքանչիւրին Թաղական Խորհուրդէն առնուած երկու կամ երեքական անդամներով, կամ թէ վարժարանաց խնամքը կը յանձնուի նոյն Թաղից Թաղեցւոց մէջէն ընտրուած խառն Հոգաբարձութեան մը։

ԽԱ.— Թաղական Խորհուրդք և Հոգաբարձութիւնք կ'որոշեն իրենց վարժարանաց այր թէ կին Օգնական-Ուսուցիչներն և մասնաւոր ճիւղերու Օգնական-Դասատուները Տեսչաց ներկայացուցած վկայեալ անձանց մէջէն. իսկ Դաստիարակ-Ուսուցչի կամ Վարժուհւոյ, Մասնագէտ-Դասատուի կամ Ուսուցչուհւոյ և Տեսչի կամ Տեսչուհւոյ ընտրութիւնները կը կատարեն իրենց շրջանակի Ուսումնական Խորհուրդէն տրուած ընտրելեաց ցանկի մը վրայէն։

Դպրոցական տարւոյն ընթացքին մէջ չեն կարող առանց ամենածանր պատճառի արձակել ուսուցիչ մը իւր պաշտօնէն, եթէ ոչ պատասխանատու կը մնան Ուսումնական Խորհրդոյն առջև։ Ուսուցչական մարմնոյն մէջ փոփոխութիւնք միայն մեծ պարապուրդի ատեն կրնան կատարուիլ, բայց պէտք է որ Թաղական Խորհուրդք և Հոգաբարձութիւնք պատճառաբանեն Ուսումնական Խորհրդոյ առջև փոփոխութեան պէտքն։

Ուսումնական Խորհուրդք, Կրթական այցելու Տեսչաց բողոքին կամ առաջարկին վրայ, յետ քննութեան կրնան պաշտօնանկ ընել կամ տեղափոխել ուսուցիչները, ինչպէս և., ծանր պարագաներու մէջ, ուսուցչական պաշտօնէ առժամանակեայ կամ վերջնական դադարում վճռել իբրև պատիժ։

Թաղական Խորհրդոց կամ Հոգաբարձութեանց դէմ Ուսուցիչք կրնան բողոքել Ուսումնական Խորհրդոյ, և Գաւառական Ուսումնական Խորհրդոց վճռոյն վերաքննութիւնը խնդրել Կեդրոնական Ուսումնական Խորհուրդէն։

ԽԲ.—Մէն մի Գաւառ կամ Վարչական շրջանակ կ'ունենայ մէկ կամ աւելի թուով Կրթական այցելու Տեսուչներ, զորս տեղւոյն Ազգային վարչութիւնը կը հաստատէ ըստ առաջարկութեան Ուսումնական Խորհրդոյն։ Այցելու Տեսուչք կ'ընտրուին փորձառու մանկավարժ դաստիարակաց մէջէն. կրնան նաև ըլլալ եկեղեցական անձինք, եթէ եղած են երբեմն դաստիարակ կամ կրթական խնդրոց առանձին հմտութիւն ստացած են։

Սոցա պաշտօնն է այցելել իրենց հսկողութեան յանձնուած դպրոցները, անոնց վիճակին տեղեկանալ ու տեղեկացնել զՈւսումնական Խորհուրդն, հաստատեալ կանոնաց, ծրագրաց ու պաշտօնական հրահանգաց գործադրութիւնը ստուգել, թերութեանց մասին դիտողութիւններ ընել առ որ անկ է՝ կարեւորագոյններն արձանագրելով դիտողութեանց տումարին մէջ, դասուց ներկայ ըլլալ, հրահանգ և ուղղութիւն տալ ուր որ պէտք է, Մանկավարժական Ժողովոց նախագահել և վերջապէս յանուն Ուսումնական Խորհրդոյն ներկայանալ և գործել կանոնաց նախատեսած պարագայից մէջ և երբ կը յղուին յատուկ պաշտօնով։

Բաց ի տեղական Կրթական Տեսուչներէ, Կեդրոնական Ազգային Վարչութեան Ուսումնական Խորհուրդն ալ ընդհանուր կրթական այցելու Տեսուչներ կը կարգէ, անոնց միջոցաւ մօտէն հսկելու համար ազգային Վարժարանաց ընդհանուր բարեկարգութեան և տեղեկանալու նոցա վիճակին։ Կ. Պոլսոյ Կրթական ընդհանուր Տեսուչը նաև Կ. Պոլսոյ վիճակին տեղական Կրթական Տեսուչն է։

Կրթական այցելու տեսուչք կ'այցելեն նաև ազգային ընկերական և մասնաւոր վարժարանները՝ ստուգելու համար թէ անոնց մէջ ի գործ դրուած ըղբութիւնը համաձա՞յն է ֆիզիքական, բարոյական, ազգային-կրօնական և իմացական դաստիարակութեան ու դպրոցին ատրճանին պահանջմանց, և կրթութիւնը կ'աւանդուի՞ կարող և պարկեշտ ուսուցչաց ձեռքով։ Իրենց դիտողութիւնները, երբ տեղի կայ, կը ներկայացնեն Ուսումնական Խորհրդոյն։

Մասնաւոր շրջանակաց Կրթական այցելու Տեսուչք ներկայ կը գտնուին իրենց շրջանակի Ուսումնական Խորհրդոյ նիստերուն, և Ընդհանուր Կրթական այցելու Տեսուչք՝ ո՛ր Ուսումնական Խորհրդոյ շրջանակին մէջ որ գտնուին, միայն թէ չարգիլուին իրենց պաշտօնին զբաղումներէն։ Այցելու Տեսուչք այս նիստերուն մէջ խօսք կ'ունենան, բայց ո՛չ քուէ։

ԽԳ. Թաղական Խորհուրդք, Հոգաբարձութեանց հետ՝ եթէ կան՝ հաւաքաբար, ամէն դպրոցական ամավերջի իրենց խնամոց տակ գտնուած Նախակրթարանաց տարեկան մի մանրամասն վիճակացոյցը կը մատուցանեն իրենց շրջանակի Ուսումնական Խորհրդոյն։

Նոյնպէս Գաւառական Ուսումնական Խորհուրդք իրենց շրջանակի Նախակրթարանաց բարոյական և նիւթական կացութեան վրայ տարեկան ընդհանուր տեղեկագիր կը մատուցանեն Կեդրոնական Ուսումնական Խորհրդոյ։

ԽԴ. Դաստիարակ-Ուսուցիչներ և Վարժուհիներ ու անոնց օգնականներ հասցնելու համար առ այժմ Մայրաքաղաքիս մէջ պիտի հաստատուին երկու Մանկավարժարանք՝ մին արական սեռի և միւսն իգական սեռի Նախակրթարանաց պէտքին համար։

Սոյն հաստատութիւնք պիտի զբաղուին Ազգային Կեդր. Վարչութեան Ուսումնական Խորհրդոյն անմիջական հսկողութեան տակ։

Հարկ դատուած տեղեր, Բարձրագոյն Նախակրթարանաց մէջ, փոյթ պիտի տարուի հաստատել Մանկավարժական դասընթացքներ՝ փափաքողաց աւանդելու համար Հոգեբանութիւն և Մանկավարժութիւն։

Ազգային Կեդրոնական Վարչութիւնը պիտի ջանայ Մանկավարժանոցաց ամենէն յաջողակ շրջանաւարտ սաներէն և սանուհիներէն մէկ քանին՝ որք մրցմամբ կ'ընտրուին՝ Եւրոպա ղրկել իրենց ուսումը կատարելագործելու և ուսմանց այս կամ այն ճիւղին մէջ մասնագիտական կարողութիւն ստանալու համար։

ԽԵ.—Որպէս զի Կրթական շրջանակի մը Նախակրթարանաց Ուսուցիչք դիւրութիւն ունենան դաստիարակութեան եղանակաց, դասագրոց, դպրոցական կարգապահութեան և իրենց բարոյական ու նիւթական վիճակի զարգացման միջոցաց մասին կարծեաց փոխանակութիւններ ընելու և զիրար լուսաւորելու և ի հարկին առաջարկներ ներկայելու Ուսումնական Խորհրդոյ նկատառման, շրջանակին Ուսումնական Խորհուրդը, յետ տեղւոյն Ազգային Վարչութեան միջոցաւ առնելու Կեդրոնական Ազգային Վարչութեան հաւանութիւնն, որպէս և տեղական Կառավարութեան արտօնութիւնը, մէկ կամ երկու տարին մի անգամ կը գումարէ Մանկավարժական Ժողով, ընդ Ատենապետութեամբ շրջանակին Կրթական այցելու Տեսչին։

Այս ժողովոց մէջ արգիլեալ է Օրակարգէ դուրս խնդրոց վրայ խօսիլ։ Օրակարգը, ինչպէս նաև նիստերու թիւը, կ'որոշուին Ուսումնական Խորհրդոյ և Կրթական Տեսչին կողմանէ։

ԽԶ.— Սոյն Կազմական Կանոնագրոյ հաստատման թուականէն սկսեալ՝ Նախակրթական Վարժարանաց բարեկարգութեան վերաբերեալ նախորդ ամէն Հրահանգք դադարեալ են ի գործադրութենէ։

Ցուցակն յԺԲ. յօդուածին

Երբ աշակերտաց թիւը դասարանի բաժանում պահանջէ, բայց պէտք եղած թուով Դաստիարակ (կամ Վարժուհի) ունենալ դժուարանայ, դասարանը կը բաժնուի և մէկ դաստիարակ կ'առանձնէ մէկէ աւելի դասարանի պատասխանատուութիւնը՝ իրեն օժանդակ ունենալով մէկ կամ աւելի Օգնական-Ուսուցիչ (կամ Վարժուհի)։

Պատրաստեալ յՈւսումնական Խորհրդոյ Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան խառն ժողովոյ։

Ազգ. Կեդր. Վարչութ. Ուսումն. Խորհրդոյ

Ատենապետ — Ատենադպիր

ՊՕՂՈՍ Գ. ՔԷՐԷՍՏԷՃԵԱՆ — Թ. Ց. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

1 Մարտ 1893, Կ. Պոլիս

Կանոնագիրս քննեալ և հաստատեալ գոլով ի խառն ժողովոյ Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան ի քսաներորդ նստի իւրում, յ'3 Մարտ 1893 ամի, հրամայեմք ի գործադրութիւն։

ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

6 Մարտ 1893 Կ. Պոլիս

Պատրիարքարան Հայոց

ԱՆԻՐԱՒՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Աշխարհաբարի ու գրաբարի խնդիր մը կար—ու կայ—մինչ հրապարակին վրայ։ Խմբագիր, լեզուագէտ, գրասէր թէ գրագէտ՝ շատեր շատ բան կը գրեն՝ այդ խնդրոյն վրայ։ Տեսութիւններ, կարծիքներ կը պարզուին, հին և նոր հեղինակներ կը յիշուին, բարբառներ ու լեզուներ կը բաղդատուին, օտար հայագէտներ իսկ վկայութեան կը կոչուին։ Գրի և խօսքի, հերքմանց ու փաստերու հեղե՛ղ մըն է որ կը հոսէ փրփրալից և աղմկայոյզ, որուն ընթացքին՝ դիտող և ձայնին ունկնդիր են լրագիր ընթերցողք։

Երկու շաբաթ առաջ պոլսական թերթի մը մէջ այդ լեզուական խնդրոյն նկատմամբ երկու յօդուած հրատարակեց ազնիւ Գասպար Նեմցէ, մեր բարեկամը։ Ոլորուն ոճով, սահուն լեզուով, ընտիր բառ և իմաստներով զարդարուն այդ գրուածքը՝ ցասման հովէ մը յուզուած պղպջացող վտակի մը ջուրերուն պէս կուգար խառնուիլ այդ բանասիրական վիճաբանութեանց հեղեղին։

Ընթերցողք՝ գետեզերքի մը բոյսերուն, ծառերուն կը նմանին։ Իրենց արմատը թրջող ջուրերուն համն ու յատկութիւնը՝ իրենց տեսակին ու բնութեան յարմարելուն համեմատ՝ ախորժելի կամ անախորժ, օգտակար կամ անօգուտ կը գտնեն.— Եւ իրաւ, ամենէն անոյշ, զովարար ջուրը, որ վարդենեաց ու շուշաններն իրենց հեզիկ բոյրն ու գեղեցիկ գոյնը կուտայ, փշալից մորենիի մը, կարծր ու հաստ ծառի մը անպէտ և անհամ կրնայ թուիլ։

Մեր սիրելի Գասպարին ալ գրութեան հիւթալից ու թաւալուն ալիքներն այսպէս գացեր են զպչիլ ծառի մը. Եղեւնի ծառի մը, արմատներուն, ջիղերը գրգռեր են Գ. Ստամպօլեանի՝ որ անցեալ շաբթու Բաց Նամակ մը հրատարակած էր Հայրենիք-ի մէջ։

Համաձայնութիւն բառերու, ածականներու և համաչափ նախադասութեանց խառնուրդ, կուտակուած մըն էր այդ նամակը. դիւրաշարժ ու չարաճճի գրչով մը գրուած, որ նիրթողի և խրատի խառնուրդ փոշիով մը ոսկեզօծուած՝ սուր սուր հեգնութեան սլաքներով կ'աղտոտէր Գ. Նեմցէի արժանիքը, և բանի կը խլէր ընթերցողներէն ծիծաղ մը, անգութ անողոք այն ծիծաղը որ բանի՛ մը խնայել չգիտեր։

Եւ այս՝ անիրաւութիւն մըն էր։

Գասպար Նեմցէ զգայուն ու պատուական սրտի տէր անձ մըն է։ Բաղձանքի հագուստին և վայելչակիրթ ձեւերուն տակ, գաւառացւոյ դեռ անխառն ու պարզունակ մաքրութիւնն ունի իր միտքն և հոգին. և աչքը լեցո՛ւն կարծես տակաւին վեհ բարձրութեանց ու ճախրանքի այն հիացմամբն զոր՝ դեռ մանուկ՝ զգացած է իր ծննդավայրի ձիւնապատ գագաթներու վրայ արծիւներու սաւառիլը դիտելով։ Գասպար Նեմցէ կը գրէ, զի զգայուն մարդիկ կը սիրեն գրիչը։ Սակայն ի՞նչ է իր մեղքը, եթէ անձամբ ամենուն ալ սիրելի՝ իր գրչովը ալ չկրնար հաճելի ըլլալ ամենուն։

Անիրաւութի՛ւն է մուր ու լեղի թափելով պղտորել այն վտակն որուն ջուրերն ու մրմունջը անախորժ են ծառի մը, ինչպէս անիրաւութիւն պիտի ըլլար ծառն ալ կտրել, արմատախիլ ընել։

Թող ո՛ւնք, Թող ո՛ւնք վտակն հետեւիլ հանդարտիկ իր ընթացքին դէպի ծով. Թերեւս պապակեալ թռչնիկ մը գայ իր թեւերը լուալ ու զովանալ անոր ջուրերուն մէջ. և Թող ո՛ւնք, Թող ո՛ւնք որ ծառն ալ հոն անսասան տարածէ իր տերեւախիտ ճիւղերը. Թերեւս խոնջեալ արեւակէզ ուղեւոր մը գայ հանգչիլ անոր ախորժ շուքին ներքեւ, և բոյնի մը երգը լսէ անոր թաւուտ սաղարթ մէջէն։

Ա. Գ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Թէպէտ Րայխսդակը 1894ի ելմտացոյցին մէջ մերժած էր մարտանաւերու շինութեան համար «ա եւ է Նոր ծախք, այսուհանդերձ Վիլհէլմ կայսրը հրահանգ տուեր է ծովային նախարարութեան որ Գերմանիոյ նաւատորմին աստիճանական կերպարանափոխութեան կատարեալ յատակաձեւ մը պատրաստէ, պաշտպանողական դրութենէն յարձակողական դրութեան մէջ մտնելու համար։ Այս կերպարանափոխութեան հարկ եղած վարկերը պիտի խնդրուին յառաջիկայ Րայխսդակէն։

—==—

ԱՆԳԼԻԱ

Կայսերական Կաճառին բացման հանդէսին՝ օտար լրագիրներու թղթակիցները հրաւիրուած չէին, և այս իրողութիւնը ընդհանուր ցաւ պատճառած է եւրոպական մամուլին։ Տէյլի Թէլէկրաֆ ցաւ կը յայտնէ այս բանին համար, և կ'ըսէ թէ պատճառը գաւառական լրագիրներու ներկայացուցիչներուն շատութիւնն է, որով ուրիշներու տեղ չմնար։ Անգլիական լրագիրը կ'ըսէ թէ պէտք է սակայն փոխարէնը հատուցանել այն քաղաքավարութեան որով Անգլիացի թղթակիցները կ'ընդունուին ամենուրեք։

—==—

ՊԻԶՄԱՐՔ ԻՇԽԱՆ

Պիզմարք իշխան մայիս 12ին ի Ֆրիտրիխսրուէ ընդուներ է երկու հարիւր մարմնամարզիկ որք Լիւպէքէն եկած էին։ Մարմնամարզիկներուն մէկուն կողմէ իրեն ուղղուած ատենաբանութեան ի պատասխան, իշխանը ըսեր է թէ մարմնական մարզանքները կրնան և պարտին բարեբաստիկ ազդեցութիւն ունենալ գերմանական ժողովուրդներուն զարգացման վրայ։ Իր խօսքն աւարտեր է հռչակելով մարմնամարզիկներն իբր ներկայացուցիչներ գերմանական գաղափարին, և յարեր է. «Ժամանակը կը մօտենայ ուր երախտագիտութեամբ պիտի ընդունինք ինչ որ կրնայ զօրացնել այդ գաղափարը և ինչ որ կը ծառայէ զայն պաշտպանելու։»

—==—

ՖՐԱՆՍԱ

Այս ամսուն վերջը, Ֆրանսայի արեւմտեան երկաթուղիի ընկերութիւնը Հավրէն ի Բարիզ իբր փորձ պիտի սկսի բանեցնել ելեկտրական շոգեկառք մը։ Շոգեկառքին արագութիւնը պիտի ըլլայ մէկ ժամուան մէջ 96 քիլոմեթր։

ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Լոնտոն, 18 մայիս

Անցեալ շաբթու Լոնտոնի մէջ հրատարակուած սնանկութեանց թիւն եղած է 97, որոց 8ը պանքաներու կը վերաբերին։

Պորսային մէջ երկու նոր սնանկութիւնք տեղի ունեցան։

Պերլին, 18 մայիս

Դաշնակցական խորհուրդն ընդունեց Րայխսդակին քուէարկած օրէնքն ընդդէմ վաշխառութեան։

—Հակահրէական Բաաշ 15 ամսուան բանտարկութեան դատապարտուեցաւ՝ արտաքին և դատական գործոց նախարարներուն և արտաքին գործոց նախարարութեան երկու խորհրդականներուն նկատմամբ գրած բաներուն համար։

Լոնտոն, 18 մայիս

Սթանտըրտ կ'իմանայ թէ Բէյչիլիի (Չինաստան) կուսակալը կը սպառնայ արտաքսել բոլոր Ամերիկացիներն որք Չինաստան կը գտնուին։ Ամերիկեան ակումբներուն մէջ, պատերազմի մը կարելիութեան վրայ կը խօսուի։

Պելկրատ, 18 մայիս

40 միլիոն ֆրանքի սերպիական փոխառութիւն մը կնքուեցաւ սերպ կառավարութեան և պերլինցի սեղանաւորներու խմբակի մը միջեւ։

Ալժէ, 18 մայիս

Մարախները երեւան ելան Ալճերիոյ զանազան կողմերը, մասնաւորապէս Ալժէի և Օրանի նահանգներուն մէջ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հիւանդանոցի տարեկան բացը գոցելու համար, Հոգաբարձութիւնը խնդրած է Ս. Պատրիարքէն, ձեռնհաս իշխանութենէն արտօնութիւն առնել պարգեւաւոր վիճակահանութիւն մը կազմակերպելու համար։

—o—

Պուրու-Զէյմէյի քարոզիչ Տ. Գրիգորիս եպիսկոպոս Յօհաննէսեան հրաժարական մատուցեր է այդ պաշտօնէն։

—o—

Չորեքշաբթի օր Հովուեան Ղազար էֆէնտի ճարտարապետի մը ընկերակցութեամբ Գում-Գաբուի դրսի վարժարանը երթալով, քննութիւններ կատարեց շէնքին խարխուլ վիճակին վրայ. իր տեղեկագիրը պատրաստելով՝ պիտի յանձնէ Տնտեսական Խորհրդին։

—o—

Գանտիլլիի եկեղեցիին վերանորոգութիւնը աւարտած ըլլալով, օծման հանդէսը պիտի կատարուի քիչ օրէն։

«ՄՈՒԹ ԽԱՒԵՐ»

ՄՈՒԹ ԽԱՒԵՐու ներկայացումը վաղը պիտի տեղի ունենայ Քոնքորտիա Թատրոնին մէջ, ժամը ճիշդ 7ին սկսելով և աւարտելով ճիշդ 10ին։ Գիները շատ մատչելի։

Այս ցերեկեայ ներկայացումը զոր հեղինակը կուտայ պարզապէս հեռաւոր Թաղերէ եկողներուն դիւրութիւն մը տալու համար, կը յուսանք որ պիտի գտնէ այն ընդունելութիւնը զոր գտան երկու գիշերային ներկայացումները։

«ԵՐԵՒԱԿԱՅԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴԸ»

Մոլիէռի համբաւաւոր կատակերգութիւնը և ուրիշ զաւեշտ մը այս գիշեր պիտի ներկայացուին հայերէն լեզուով յԻւսկիւտար։ Ֆասուլեաճեան խումբըն իր բոլոր արժանիքովը կ'երեւայ այդ խաղին մէջ, և իր առաջին երեւումը Իւսկիւտարի մէջ՝ կ'ապահովցնէ որ հետաքրքիրներու և թատերասէրներու բազմութեամբ պիտի լեցնէ թատրոնը։

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

ՇԱԲԱԹ. 1893. ՄԱՅԻՍ 8/20 (Ն. Տ.)

128—237

ՏԱՐԵԹԻՒՔ. Թուական Հայկեան. ԴՅՁԵ=4385. Մարկոսի Ա. — Տոմարական Թուական. ՌՅԽԲ=1342.—Թուական Հիճրէթի. 1310. Զիլգատէ 4. — Ռէնէի Մալիյէ. 1309. Մայիս 8.

ԿՐՕՆԱԿԱՆ. Ակ. ԽԲ օր Յինանց։

ՊԱՏՄԱԿԱՆ. 1506. Քրիստափոր Կոլոմպոս կը մեռնի լքեալ՝ ի Վալատոլիտ (Սպանիա)։

1829. Մահ Հ. Յովհաննէս Վ. Զոհրապեանի ի Վերսայլ (Բարիզ), հրատարակող «Զոհրապեան» Աստուածաշունչին։

1858. Մահ Աւետիք Փերթեանցի, որ Թիֆլիսի Ներսիսեան վարժարանին նուիրեց մեծագին կալուած մը։

ԿԷՍ ՕՐ — 4 42

ՏԽՐՈՒՆԻ

Ալեքսիս էֆէնտի Քօլօլեան եւ իր զաւակունք հրապարակաւ իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն այն ազգականաց, բարեկամաց եւ ծանօթից որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ ՏԻԿԻՆ ՏԻՐՈՒՀԻ ՔՕԼՕԼԵԱՆի յուղարկաւորութեան ու թաղման, եւ այս տխուր առթիւ իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքը տուին։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Այտընի կուսակալութեան Ջալ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Պօլոնիայի գայմագամ Րիզա էֆէնտի։ — Մանասըրի Գոլոնիա գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ջալի գայմագամ Մահիր էֆէնտի։

—Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Հունգարիոյ երեսփոխանաց ժողովին անդամ Պ. Ալմէ Վարքէի եւ Բարիզի վիրաքննիչ ատեանին փաստաբան Պ. Լուի Էրկոյի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՆԵՐԸ

Կայս. Իրատէ մը հրամայած էր արձանագրութեան կանոնաւոր տոմար մը հաստատել Թէշրիֆաթի դիւանատան մէջ, այն պատուանշաններուն համար, որք օտար վեհապետները կողմէ կը տրուին Կայսրութեան նախարարներուն եւ պաշտօնեաներուն։ Կայս. Իրատէն Բ. Դրան կողմէ հաղորդուած ըլլալով պէտք եղած տեղը, Սպարապետի Դուռը կը պատրաստէ այդ տոմարը, որ պիտի մատուցուի Բ. Դուռը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՄԱՔՍԱՏՈՒՆԸ

Պետական Խորհուրդը, որուն յանձնուած էր Ղալաթիոյ Մաքսատան գեղծումներուն մէջ ամբաստանուած անձերու մասին քննութիւն կատարող յանձնաժողովին տեղեկագիրը, յետ քննութեան որոշած է այդ գործին թղթածրարը ղրկել Դատական Նախարարութեան, օրէնքին տրամադրութիւնը գործադրուելու համար այդ անձերու նկատմամբ։ Պետական Խորհուրդը իր տեղեկագիրը ղրկած է Բ. Դուռը։

ՍԻԿԱՐԷԹԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Րէժիի սիկարէթները Անգլիա ներածելու համար Պ. Պուլդ, որ Լոնտոն գնացած էր, յաջողած է ընկերութիւն մը կազմել «Օսմանեան Սիկարէթի Ընկերութիւն» անունին տակ, 110,000 Անգլ. ոսկի դրամագլխով եւ նոյնքան բաժնեթղթերու բաժնուած։ Ընկերութեան կեդրոնը Պոլիս պիտի ըլլայ։

Սիկարէթի ընկերութեան վարչական խորհրդին անդամներն են. Պ. Վինսընդ Քայեար, Պ. Լինտաւ, Պ. տը Զօկէպ, Պօսարի կոմսը, Պ. Պարքէր եւ Պ. Պուլդ, ընկերութեան տնօրէնը։ Վարչական խորհրդին միւս անդամներն ալ Լոնտոն են։

Ընկերութիւնը Ճիպալիի գործարանին մօտ վարձեր է մեծ տուն մը, որ նորոգուելէ ետք պիտի ծառայէ իբր կեդրոնական գրասենեակ ընկերութեան։ Առձեռն գործերը առ այժմ Ղալաթիոյ Րէժիի շէնքին մէջ պիտի կատարուին։

Սիկարէթի արտածումին համար ընկերութիւնը պայմանագիր մը կնքած է Րէժիի հետ, անոր պայմանաժամին տեւողութեան համաձայն, եւ իբր երաշխաւորութիւն, Րէժիի յանձնած է 10,000 ոսկի։

ԱՐՄՏԻՔԻ ՆՈՒԱԶՈՒԹԻՒՆՆ Ի ԿԱՐԻՆ

Երեկուան Մուհպիր կ'ըսէ որ մերձակայ նահանգներէն թէեւ կանոնաւորապէս արմտիք կը ղրկուի Կարին, բայց եւ այնպէս ցորենի նուազութիւնը միշտ զգալի է։ Այդ նահանգներուն մէջ ալ հունձքը այս տարի այնքան առատ եղած չըլլալով, լաւ կ'ըլլայ որ հարկ եղած տնօրինութիւնները կատարուին, որպէս զի Կարինի ցորեն մատակարարող նահանգները իրենք ալ չնեղուին։

ՊՈՒԼԿԱՐ ՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Պուլկարական անանուն ընկերութիւն մը կազմուեր է «Առեւտրական Նաւային Ընկերութիւն» անունին տակ, որուն կեդրոնը պիտի ըլլայ հաւանօրէն Վառնա։ Ընկերութիւնը պիտի գնէ երկու կամ աւելի շոգենաւ, որք պիտի երթեւեկեն Սեւ Ծովի քանի մը եզերքները եւ Կ. Պոլիս, եւ իր գործառնութեան շրջանակը պիտի ընդարձակէ հետզհետէ։ Ընկերութեան տեւողութիւնը քսան տարի որոշուած է, եւ այնուհետեւ պիտի կրնայ երկարիլ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ-ՃԵՊԸՆԹԱՑԻՆ ԴԷՊՔԸ

Հեռագիրը ծանուց թէ երկուշաբթի օր Պոլսէն մեկնող Արեւելեան-Ճեպընթաց կառախումբին դէմ հրացան պարպուեր է Պելովայի մօտ, եւ Ճեպընթացին խոհարարը, որ պատուհանին առջեւ կը գտնուէր, րեւոլվէրի գնդակէ մը վիրաւորուեր է։

Այս մասին Սոֆիայի կայարանը խուզարկութիւն մը բացուելով, ստուգուեցաւ որ հրացանի հարուածը նոյն իսկ կառախմբէն արձակուած էր, հաւանօրէն ուղեւորի մը անզգուշութեան հետեւանքով։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ

Հինգշաբթի, կէս օրէն ետք, Ախըր-Գաբուի առջեւ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ հելլենական Խէրօ-Ուէլլէ եւ անգլիական Վէյվըրլի Ռօնէլտ շոգենաւերուն միջեւ, որուն Կ. Պոլսոյ գործակալներն են Ֆոսքոլօ, Մանկօ։ Անգլիական շոգենաւը Սեւ ծովէն կուգար, մինչդեռ հելլենական շոգենաւը խարիսխ կը նետէր Ախըր Գաբուի առջեւ։ Վէյվըրլի Ռօնէլտի խարիսխը, որ ջրին երեսը կախուած էր, միւս շոգենաւին խարսխի շղթային կառչեցաւ. անգլիական շոգենաւը ետ դարձաւ եւ ուժգին հարուած մը տուաւ հելլենական շոգենաւին կուշտին, լայն ճեղքուածք մը բանալով։ Նաւապետը նշմարելով որ ջուրը ներս կը խուժէ Պէշիկթաշ ուղղեց շոգենաւը, որ խրեցաւ Հայրէտտին Իսկելէսիի առջեւ։ Անգլիական շոգենաւին վնասներն աննշան են։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անատոլուի վառօդը փորձելու պաշտօն ունեցող մասնախումբը իր աշխատութիւնները աւարտելու մօտ է եւ կը պատրաստուի տեղեկագիր մը մատուցանել այս մասին՝ որու որ անկ է։

—Պետական Խորհուրդը աւարտեց իր քննութիւնը՝ Իզմիր ջուր բերելու արտօնութեան մասին, զոր խնդրած էին Պ. Անդոնիատիս եւ Նիազի էֆէնտի, եւ իր տեղեկագիրը Բ. Դուռը ղրկեց։

—Հալքալըի վարժարանը. Երկրագործական նախարար Սէլիմ էֆէնտի, Երկրագործական Դրամատան ընդհանուր տնօրէն Ճէմալ պէյ, Երկրագործական յանձնաժողովին նախագահ Արամ էֆէնտի, անցեալ օր Հալքալըի երկրագործական եւ անասնաբուժական վարժարանը երթալով, քննութիւններ կատարեցին։ Վարժարանը աւելի բարեկարգութեան պէտք ունենալով, հարկ եղածը պիտի տնօրինուի քիչ ատենէն։

—Մէկ Պուլկարացին. Պուլկար վաճառական մը, Պ. Թէոտորաքի, Ներքին գործոց նախարարութենէն արտօնութիւն խնդրած է, Պուլկարիայէն Կ. Պոլիս փոխադրելու եւ ծախելու համար ոչխարի եւ արջառի թարմ միս։ Փոխադրութիւնը պիտի կատարուի այդ նպատակին համար շինուած մասնաւոր վակոններով, ուր միսը սառուցեալ վիճակի մէջ պիտի պահուի։ Այս խնդիրը Քաղաքապետութեան յանձնուեցաւ ի քննութիւն։

—Այրած Գիրք. Մաքսատան Թարգմանութեան սենեակի տնօրէնը միասին առնելով Ոստիկանական նախարարութեան, Տպագրական տեսչութեան եւ Ներքին գործոց նախարարութեան մէյմէկ պաշտօնեաներ, հինգշաբթի օր գնաց Ֆանարաքի, ուր փոխադրել տուաւ տարիէ մը ի վեր զանազան կողմերէ ղրկուած այն գրքերն ու տետրակներն որք իբր վնասակար վար դրուած էին Մաքսատունը, եւ զանոնք այրել տուաւ վերոյիշեալ պաշտօնեայներու աչքին առջեւ։

—Ամօնեաքի Գործարան. Էրէնքէօյ, Ճատտէ-պօստան, հրկիզեալ ամօնեաքի գործարանը վերաշինելու համար խնդրագիր մատուցուած էր Մեծ-Եպարքոսութեան։ Խնդիրը յանձնուած էր մասնագիտական յանձնախումբի մը, որ իր աշխատութիւնը աւարտած եւ տեղեկագիրը ղրկած է Պետական Խորհրդին։

—Շերամի հունտը. Պրուսա եւ Իզմիտ շերամի հունտ ծախելու համար Հանրային Պարտքի վարչութիւնը վեց յօղուածէ բաղկացած կանոնագիր մը պատրաստեց, զոր Ելմտական Նախարարութիւնը Երկրագործական Նախարարութեան ղրկեց ի քննութիւն։

—Մէլքիյէ եւ Սուլթանիյէ վարժարանները. Մէլքիյէ եւ Սուլթանիյէ վարժարաններու այս տարուան քննութիւնները պիտի սկսին մայիսի 29ին. Միլքիյէ վարժարանին քննութիւնը պիտի վերջանայ յուլիս 7ին եւ Սուլթանիյէ վարժարանինը՝ յունիսի վերջը։

—Պաշտօնեաներու ցուցակ. Ներքին գործոց նախարարութիւնը հրահանգ ղրկեց բոլոր կուսակալութիւններուն, հարցաքննութեան ենթարկուած պաշտօնեաներուն թղթածրարները չղրկել Բ. Դուռը, մինչեւ որ վերջնականապէս չաւարտին ձեռնարկուած քննութիւնները։

—Կ. Պոլսոյ Ցուցահանդէսին յանձնաժողովը կը պատրաստէ ընդարձակ գրութիւն մը, Ցուցահանդէսի բաժանումներուն կարգադրութեան վերաբերութեամբ։

—Նուվվապ վարժարանէն տասնեւինը ուսանող, որք այս տարի ուսումնաւարտ եղան, վկայագիր ստացան Շէյխ-իւլ-Իսլամ էֆէնտիէն։

—Հալքէի Նաւային վարժարանէն այս տարուան 32 շրջանաւարտ ուսանողները Կրէտէ ղրկուեցան, Սէլիմիյէ միայուն նաւին մէջ վարժելու համար։

—Պետերպուրկ. Պարսկական դեսպան Միրզա Մահմուտ խան, որ Կ. Պոլիս կը գտնուէր, անցեալ իրիկուն Արեւելեան-Ճեպընթացով Պետերպուրկ մեկնեցաւ։

—Իտալական թատերական խումբը, քսանեւութը անձէ բաղկացած, Կ. Պոլսէն մեկնեցաւ Կալաց երթալու համար։

—Սիմքէշհանէի գործարանին շինութիւնը պիտի սկսի քանի մը ամիսէն եւ պիտի տեւէ երկու տարի։ Շինութեան եւ գործիքներուն համար 25,000 ոսկիի ծախս մը պիտի ըլլայ։

—Ոչխար. Գարա-պիղայի նաւամատոյցէն 690 ոչխար եւ 163 գառնուկ բերուեցան ի Կ. Պոլիս։

—Վաշխառուներուն նախճիրը. Շոգենաւի մը մէջ խոհարարութիւն ընող Քօսթի անունով մէկը դրամական նեղութեան մէջ ըլլալով, կ'երթայ կը գտնէ Անաստաս անունով սարաֆ մը որմէն փոխ կ'ուզէ 40 ոսկի։ Վաշխառուն կը խոստանայ տալ, միայն թէ 7ը ոսկին վար դնելով մնացածը պիտի տար։ Քօսթի այսքանով ալ գոհ կ'ըլլայ։ Երեք ամսուան պարտամուրհակը կը գրէ, կը ստորագրէ՝ կուտայ սեղանաւորին։ Ստորագրութիւնը կը վաւերացուի, ամէն ինչ կը վերջանայ։ Բայց երբ կարգը կուգայ 33 ոսկին գանձելու՝ Անաստաս միայն 2 մէճիտ կը դնէ Քօսթիին ձեռքը, մնացածն ալ վաղը եկուր տամ կ'ըսէ։ Մարդը միւս օրը կ'երթայ ու միայն 3 մէճիտ կրնայ ստանալ։ Ի՞նչ երկարենք, երթալով գալով երեք ամսուան մէջ միայն 13 ոսկի կըրնայ ձեռք անցնել։ Իսկ այս միջոցին պարտամուրհակին պայմանաժամը լրացած ըլլալով, Աթանաս 40 ոսկին պահանջելու համար, զայն Բրօթէսթօյի կը ղրկէ։ Բարեբաղդաբար Քօսթի կը գտնէ մարդասէր փաստաբան մը որ դատը իր վրան կ'առնէ եւ գործը Առեւտրական դատարանին առջեւ հանելէ առաջ, պատժական ատենին կը ներկայացնէ։

ԳԱՒԱՌՆԵՐԷՆ

Պայէզիտ. Մայիս 6 թուականով կը հեռագրեն Սամուէլի, որ Պայէզիտի քանի մը գիւղերուն մէջ երեւան ելած մարախը ջնջելու համար Կարինէն մասնաւոր պաշտօնեաներ հասեր են հոն, որք ժողովրդին հետ սկսեր են մարախի անհետացումին աշխատիլ։ Անհագին քանակութեամբ ճնճղուկ հասնելով, մեծապէս կը նպաստեն այս գործին։

—Էտիրնէ. Կուսակալը հրամայած է փութով յառաջ տանիլ խճուղիներու վերանորոգութեան գործը. Նոր ձեռնարկութիւններ եղան Մարիցա գետին համար ջրանցքներ բանալու, որք պիտի ազատեն երկիրը պարբերական ողողումներէն։

—Էրէյլի (Սեւ Ծով). Ներքին գաւառներուն մէջ ճարակած հիւանդութենէ մը քանի մը մահեր պատահեցան. կեդրոնի քաղաքային եւ ուրիշ բժիշկներ հասնելով՝ հիւանդութեան առջեւն առնուեցաւ։

—Եալովա. Տեղացած անձրեւներուն համար ընդհատուեցաւ Եալովայի բաղնիքներուն շինութիւնը, որ բաւական յառաջացած էր արդէն. բայց քիչ օրէն աւարտելու յոյս կայ։

—Պրուսա. Կէօնէն գաւառակին քանի մը գիւղերուն մէջ անասունի հիւանդութիւն ծագած ըլլալով, քառասունէն աւելի անասուն կորսուեցան. Պրուսայի քաղաքային բժիշկը այդ կողմերը գնաց, զգուշական միջոցներ ի գործ դնելու համար։

—Ինէկէօլ. Քանի մը օրէ ի վեր տեղացած յորդահոս անձրեւներէն, Էրթողրուլ գաւառին մէջ Դարու-Դայայի կողմերը Դարա-Սու գետը յորդելով, վրայի կամուրջը բոլորովին կործաներ է. Ջուրը ողողած է նաեւ քանի մը տուն, թթենաստան, պարտէզ, եւ բաւական աւերութիւններ գործած։ Ասկէց զատ կործանած են նաեւ քանի մը կամուրջ։ Նահանգային երկրաչափը քննութիւններ կը կատարէ եղած վնասներուն, եւ նորոգութեան ծախսերուն քանակութեան վրայ։

—Պէյրութ. Ֆրանսական նաւատորմը մայիս 6ին ճամբայ ելաւ Պէյրութէն Եաֆա երթալու համար։ Երկրագործական Դրամատան տնօրէնը հոն հասնելով՝ ձեռնարկեց իր աշխատութեանց։

—Նապլուս. Միրլիվա Իսմայիլ փաշա, Նապլուսի հեծելազօրաց հրամանատարը, մեռեր է։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Հինգշաբթի օրն Լոնտոնի պորսային մէջ գինները մեծ մասամբ անփոփոխ էին բացի քանի մը աննշան տարբերութիւններէ դէպի վեր։ Օսմ. քոնսոլիտէն 21.56ի յանգեցաւ, անգլ. քոնսոլիտէն $1/8$ վրայ զրաւ։ Լոնտոնի հրապարակին վրայ դրամական առգնապին մը երկիւղը չթողուր որ գինները ոգեւորին եւ Անգլ. պանքային զեղչի սակին 4%ի բարձրանալը հրապարակին այս թուլութիւնը քիչ մը աւելի կը շեշտէ։ Բարիզի պորսան համեմատաբար աւելի հաստատուն էր եւ գինները աւելի աղեկ բռնուած էին հոն, իբր Եւրոպայի միակ հրապարակն, ուր զեղչի սակը կը մնայ $2\frac{1}{2}$%։ Գլխաւորաբար Օսմ. թղթերն աղէկ բռնուած էին հոն հինգշաբթի օր, ինչպէս նաեւ իրիկուան բանկային հեռագիրները դարձեալ առաւելութիւն մը կը ցուցնէին։

Ղալաթիոյ պորսային մէջ գիներն երէկ ամուր էին ու կայուն, եւ ընդհանրապէս բարձրութեան հակամէտ, թէեւ իրիկուան դէմ թեթեւ կքում մը ունեցան։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ
(Մայիս 7)

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

Երեք ամիս Լոնտոնի վրայ	110 $\frac{3}{8}$
» » Բարիզի »	22 85

ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ առտու բացուեցաւ	23 35
Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	23 34½

ԹԱՀՎԻԼԱԹԸ ՕՍՄԱՆԻԷ

Երէկ իրիկուն	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն Թիւրք	A.	55
» »	B.	32 $\frac{3}{4}$
» »	C.	22 $\frac{1}{2}$

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Րումէլի երկաթուղի	Ֆր. 89 $\frac{1}{4}$
Թրամվէյ	ոսկի 5 13
Րէժի	16 18

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմ. Ոսկի	100	20 Ֆր.նոց	87 34
Մէճիտ	107 24	Անգլ. Ոսկի	110 19
Գէշլիք	100 20	Մարք Գեր. Ոս.	109 —
Մէթալիք	96 —	Իմբէրիալ	90 20
Թասֆիյէ	17 —	Ֆլորին	51 14
Տկր. Ղլ. Պօրսայի 6		Ռուսիոյ Թուղթ	8 74

ՆՈՐ ԴԵՂԱՐԱՆ
Ի ԲԵՐԱ, ԱՂԱ-ՀԱՄԱՄ

Այս նոր դեղարանը դիմողները մեծապէս գոհ պիտի մնան դեղագիրներուն թէ՛ գնոյն չափաւորութենէն եւ թէ՛ խնամոտ պատրաստութենէն։

Ամէն երկուշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը աղքատները ձրիապէս կը դարմանուին բժիշկ-վիրաբոյժ Տր. Բաւլիատիսի միջոցաւ, ժամը 7էն 9 ըստ Թրքաց։

ԹԵՐԹՕՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի (146)

ՊԱՐՈՆ ԼԸԲՈՔ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԱՆՈՒԱՆ ՊԱՏԻՒԸ

Լռեց. ամէնքը զարմանքէն տեղերնին գամուեր էին։ Մտրախը Մարի-Անի անկողնին մօտեցաւ։

Ձեռքը երկնցուց մեռեալին վրայ, եւ տանեկ ձայնով մը, զոր յանցաւորը եթէ լսէր՝ պիտի սարսափէր, գոչեց.

—Իսկ քե՛զ, Մարի-Ան, կը խոստանամ վրէժդ լուծել։

Տասը րոպէի չափ անշարժ ու վշտահար մնաց. ապա մէկէն ի մէկ ծռեցաւ, համբոյր մը դրոշմեց մեռեալին ճակտին ու դուրս ելաւ։

—Այս մարդն յանցաւոր ըլլա՞յ, գոչեց Միտօն աբբան. Ժա՛ն, կը տեսնէք որ յիմար էք։

Ժան սոսկալի շարժում մը ըրաւ։

—Իրաւ է, ըսաւ. եւ այն վերջին նախատինքը, զոր ըրաւ քրոջս, մեծ պատիւ է, անանկ չէ՞։

—Եւ թշուառականը հայրս փրկելով՝ ձեռքերս կը կապէ, գոչեց Մօրիս։

Աբբան, պատուհանին քով կեցած, Մարսիալի ձի հեծնիլը տեսաւ։

Բայց Սէրմէօզի մարքիզը դէպի Մօնթէնաք չգնաց, այլ դէպի Քուրթօմիէօի դղեակը։

ԽԷ.

Տկն. Պլանշի խելքը սաստիկ խանգարած էր արդէն, երբ Շիւբէն Մարի-Անի սենեակէն դուրս հանեց զինքը։

Եւ երբ ծեր գաղտորսին լինալը տեսաւ՝ բոլորովին ինքզինքը կորսնցուց։

Բայց գրուած էր որ այն իրիկունը Մէտի հօրաքոյրը անցեալին մէջ իր կրած բոլոր նուաստութեանց վրէժը պիտի լուծէր։

Մինչեւ այն ատեն Քուրթօմիէօի մէջ գրեթէ ակամայ վար դրած էին զինքը. բայց հիմա նա իրաւունք ստացեր էր մինչեւ կեանքին վերջը հոն ապրելու, եւ ամէնքը պիտի յարգէին զինքն ու պիտի վախնային իրմէ։

Ինքը որ ատենով կը մարէր, եթէ դղեակին կատուներէն մէկուն թաթը ճըմլուէր, ամենեւին ձայն չհանեց։

Ծայրայեղ սարսափը հաղորդեց իրեն այն յուսահատական արիութիւնն, որ նեղը մնացած երկչոտները կը զօրացնէ իր ոչխարի նման հեզ բնաւորութիւնը ձգեց եւ կարծես կատղեցաւ։

Ծնրած տիկին Պլանշի թեւէն բռնեց եւ կէս մը կամայ, կէս մը բռնի, քաշելով, հրելով, երբեմն ալ կրելով՝ մինչեւ Քուրթօմիէօի դղեակը բերաւ առջուընէ աւելի շուտ։

Ժամը մէկուկէս կը զարնէր, երբ հասան պարտէզին այն պզտիկ դուռը, ուսկից դուրս ելեր էին։

Դղեկին մէջ ոչ ոք նշմարած էր անոնց երկայն բացակայութիւնը . . . ոչ ոք։

Ասոր պատճառը զանազան պարագաներ էին։ Նախ տիկին Պլանշի ձեռք առած կանխազգուշութիւնները։ Մեկնելէ առաջ՝ պատուիրեր էր որ, ի՛նչ պատրուակով կ'ուզէ ըլլայ, իր սենեակը չմտնեն, մինչեւ որ ինքը չկանչէ։

Ասկից զատ՝ մարքիզին սենեկապանին տօնն էր. ծառաները սովորականէն աղէկ ընթրեր, աղանդերի ատեն երգեր եւ վերջապէս պարելու սկսեր էին։ Ժամը մէկուկէսին դեռ կը պարէին. բոլոր դռները բաց էին, որով երկու կանայք կրցան մինչեւ տիկին Պլանշի սենեակն ելլել առանց տեսնուելու։

Այն ատեն, երբ բնակարանին դռներն աղէկ մը գոցուեցան, երբ ա՛լ վախ չմնաց որ մարդ կը լսէ, Մէտի հօրաքոյրը նորատի կնկան մօտեցաւ։

—Ըսէ՛ տեսնեմ, ըսաւ, Պօրտըրիի մէջ ի՛նչ եղաւ, դուն հոն ի՛նչ ըրիր . . .

Տիկին Պլանշ սարսռաց։

—Է՛հ, ըսաւ, քեզի ի՛նչ։

—Վասն զի երեք ժամէ աւելի սպասեցի քեզ եւ շատ չարչարուեցայ։ Լսած աղաղակներս ի՛նչ էին։ Ինչո՞ւ ողբումն կը կոչէր։ Խորթիւնի պէս բան մը կը լսէի, որ մազերս կը քստմնեցնէր։ Ի՞նչպէս եղաւ որ Շիւբէն քեզ դրկած ելաւ։

Մէտի հօրաքոյրը թերեւս այն իրիկուն իսկ կահերն առնէր ու Քուրթօմիէօէն մեկնէր, եթէ տեսնէր թէ տիկին Պլանշ ի՛նչ ակնարկներ կը ձգէր իր վրայ։

Այն միջոցին նորատի կինը կը փափաքէր աստուածային զօրութիւն մը ունենալ՝ չանթահար եւ բնաջինջ ընելու համար այս աղքատ ազգականուհին, որ անժխտելի վկայ մըն էր, որու մէկ բառը կրնար զինքը կորսնցնել եւ զոր ստիպուած էր միշտ քովը պահել՝ իբր կենդանի յիշատակ իր գործած ոճրին։

—Ձե՛ս պատասխաներ, ըսաւ աղքատ հօրաքոյրը, թէ ո՞րն աւելի նախընտրելի էր, սոսկալի ճշմարտութի՞ւնն յայտնել թէ քիչ շատ ճշմարտանման մեկնութիւն մը գտնել։

Խոստովանելն անտանելի էր, վասն զի ասով ինքնիրմէն հրաժարած կ'ըլլար եւ հոգւով մարմնով Մէտի հօրաքրոջ ձեռքը կ'իյնար։

Իսկ եթէ ստելու ըլլար, չէ՞ր կրնար պատահիլ որ Մէտի հօրաքոյրը Պօրտըրիի դէպքն իմացած ատեն ակամայ բացատրութեամբ մը մատնէր զինքը։

—Վասն զի տղուս է, կ'ըսէր Տկն. Պլանշ ինքնիրեն։

[illegible] որ խելացիութիւնն էր անհոգ ըլլալ, Մէտի հօրաքրոջ հարկ եղած պատուէրները տալ եւ անոր քիչ մը անվտանգութիւն ներշնչելու աշխատիլ։

Նորատի կինն այս որոշումը տալէն ետքը՝ ա՛լ չվարանեցաւ։

(Շարունակելի)

ՆՈՐՈՒԻՋ ԻՆՆԻՐՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐՈՒԻՋ ԵՒ ԼՈՆՏՈՆ, ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1797Ի ՆՆ

Ապահովագրեալ գումար	7,250,000,000 ֆրանք
Վճարեալ վնաս.	225,000,000 „
Տարեկան հասոյթ	20,000,000 „
Պահեստի դրամ	53,000,000 „

Այս ընկերութիւնը, որ դարէ մը ի վեր հիմնուած, համբաւաւոր է վնասները կարգադրելու իր ազնիւ ու ուղղամիտ եղանակին համար։ Թէ՛ քաղաքին եւ թէ՛ արուարձաններուն մէջ չատ չափաւոր դներով կ՚ապահովագրէ անչարժ կալուած, կարասի, ապրանք եւայլն։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել Թուրքիոյ ընդհանուր գործակալին.

Կ. ԳՈՒՐԳՈ

67 եւ 69, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա

ՇԱՆ. Ապահովագրութեան պայմանները Թուրքերէն լեզուով Թարգմանուած են մուրհակներուն վրայ։

ԼՐՆՏՐՆ ԲՐՈՎԻՆՇԻԼ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1860Ի ՆՆ ԼՈՆՏՈՆ

Ստորագրուած դրամագլուխ	25,000,000 ֆրանք
Պահեստի դրամ	5,800,000 „

Այս ընկերութիւնը չատ չափաւոր դներով կ՚ապահովագրէ առագաստանաւով եւ շոգենաւով ղրկուող ամէն տեսակ ապրանք, դրամածրար, արժէթուղթ եւայլն։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել Թուրքիոյ ընդհանուր գործակալին.

Կ. ԳՈՒՐԳՈ

67 եւ 69, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա

ՌԷՊՈՒԼԱՐ ՖԼՐՄԴ-ԳԼԱՍ ՍԴԻՄԸՐՄ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՇՈՓԵՆԱԻՆԵՐՈՒ ԵՐԹԻԵԿ Համակոչիչն, Աւելցուն Ե Նէ-ւէռալէն Ա. ջ-ե-լէյ Նաահանջէօդներէ, Գալա, Սեւ Ծով Ե Դանուբ.

Ռէյճը եւ Քլոնա չոգենաւերն հոս հասան։

———

ՀՈԼԱՆՏԱՑԻ ՆԱԻԱՑԻՆ ԱՐՔԱՑ. ԸՆԿ. կ՚ամսական կանոնաւոր ելեւմուտ Ամստերտամ, Գլասկով, Սէլանտից, Գալա Ե Իզմիր գնալ, պատահաքար կանգ առնելով Մալթա Ե Բոթրա։

Սրելը չոգենաւը հոս հասնելու վրայ է։

Ծառայիկայ մեկնումը մայիս 3ին պիտի ըլլայ։

Քոնէսմանտներու համար պարագին դիմել առ ՖՈՍՓՈՐԼՈ, ՄԱՆԿՈ ԵՒ ԸՆԿ. Գործակալ

L'ANCRE

ԹԱՐԻՄԻ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ՀԱՆԴՍՏԵԱՆ ԹՈՇԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հաստատեալ ի Վիէննա 1858ին

Ամենէն ծանօթ, ամենէն նշանաւոր եւ ամենէն հին ընկերութիւնը համայն Արեւելքի եւ Թուրքիոյ մէջ

Երաշխաւորեալ պահեստի դրամագլուխն է աւելի քան 100,000,000 ֆրանք, որ կը բաղկանայ Վիէննայի եւ Պուքարէշթի մէջ ընկերութեան ունեցած անչարժ կալուածներէ եւ կառավարութեան ու երկաթուղւոյ առաջին կարգի եւ հաստատուն բաժնետոմսերէ։

Ընկերութեան հիմնադրութենէն մինչեւ ցվերջ 1891 դեկտ. 31 ի դէպ մահու եւ ի կենդանութեան, ապահովագրելոց վճարուած են աւելի քան 184,000,000 ֆրանք։

ԹԱՐԻՄԻ ընկերութիւնը իր հաստատութենէն մինչեւ ցայսօր ապահովութեան կենաց ճիւղին պատկանած ըլլալով առանց հրդեհի եւ ծովային ճիւղերը մշակելու, իր պատկառելի դրամագլուխը միմիայն այս ճիւղին յատկացուցած է ընդ հսկողութեամբ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կայսերական եւ թագաւորական կառավարութեան ներքին գործոց բաժնի պետ Գարոն Ժան Մուքի։

Ընդհանուր Գործակալ	Ընդհանուր Վերաքեւռ
համայն Թուրքիոյ Ե Պուլկարիոյ	համայն Թուրքիոյ Ե Պուլկարիոյ
Լ. ՊՈՆՏԻ	Ն. ԵԱԶՃԻՃԵԱՆ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է Թիւնէլի հրապարակը Մայերի տան վերի յար

ԲՕՈՒԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ

Ընդդէմ հազի, հոգեւոյի, փշոտաբաշխութեան, ծանրաշնչութեան

Այս նշանաւոր գեղին յատկութիւնն է անմիջապէս հանգարտեցնել հազը, հարբուխը, Ձայնի մարիլը, Շնչելու գժուարութիւնը և կոկորդի հիւանդութիւնները. Անմիջապէս կը լուծէ կապուած մաղտաղը և կը քակէ.

Այն անձերն որք կոկորդին մէջ անհաճոյ մարմնոյ ունին, որոնք դիշերը ցերեկ հանգիստ չեն կրնար ունենալ հազէն, անմիջապէս կը հանգարտին, շատ անգամ մէկ պուտիկը կը բաւէ. գժուարաշնչութեան, երկարատեւ Հազերու, Ինֆլիւենցայի դէմ կարելի չէ նկարագրել այս նշանաւոր գեղին կատարած հրաշքները. 4

ԿԵՂՐՆԱՏԵՂԻՆ Է ԷՄՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ.

Վ.յվոտայի պահականոցին քով, կայսրան Ղալաթիա Շէյխի Թրամէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա

ՄՕԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

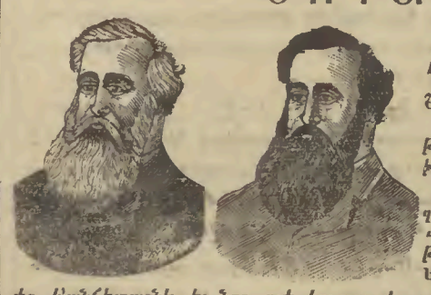

Նոր գիւտ մազերուն գոյնը փոխելու համար մէկ կը կու անդամէն, առանց ուրիշ նիւթի գործածութեան եւ կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՑՆ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՄԵԻ

Բաղկացեալ միայն արմատներու եւ խոտերու հիւթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյն կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկին ա՛րչաւ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամէնէն բնական երեւոյթը տալ եւ ամէնէն սուշադիր դիտողն ի դերեւ հանել կը կարենայնէ հերայ անկումը, գլուխը կը մաքրէ, թեփէ կ՚ազատէ եւ նոր ոյժ կուտայ մազային մարթին։ Ուշագրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱՆՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Օրուան երերցնել գործածելէ առաջ եւ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն գնել սկաւառակի մը մէջ, յետոյ քարակ պզտիկ սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած սպունգով մը թեթեւ կերպով մազերուն վրայ անցունել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին։ Ապա գլուխը քանի պահել մինչեւ որ հեղուկը չոգիանայ։ Բոլոր մազերը մէկ չըլլալով, ոմանք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամէ բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ՚ըլլայ։ Անդամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին եւ պեխերուն համար։ Պէտք չէպ գլուխը լուալ գործածելա Թէնէն առաջ կամ ետքը։ Միայն դէմքն ու ձեռները լուալ առ ի զգուշութիւն։

ԾԱՆ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէն ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալքոլով. ապա գլուխն քսելու է այդ ներկին մէջ թեթեւապէս թրջած սպունգ մը, եւ ուզուած ազդեցութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿԵՂՏԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Կեդրոնատեղին է ԷՄՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վ.յվոտայի պահականոցին քով, կայսրան Ղալաթիա Շէյխի Թրամէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Նոխլէն էրասենեակ Մ. Ց. Սարքիսէ

հիմնարկեալ 1881 ին

Սոյն գրասենեակի միջոցով մինչեւ 31 Յուլիս 1892 ապահովուած ԳՈՒՄԱՐՆ Է 86,793,400 ՖՐԱՆԿ

Ցիշեալ գրասենեակը պատրաստ է կենաց վրայ, հրդեհի, ծովու եւ ամէն տեսակ արկածներու դէմ ամենադիւրաճաշելի պայմաններով ապահովագրութիւններ ընդունիլ է հաշիւ յԱրեւելս հաստատուած ապահովագրական ընկերութեանց։ Զրիսպէս յայտագիրներ կը տրուին, որու մէջ յաճախորդք պիտի նտնեն աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ։

Ագամոլը-Պանկ-Տոքօ Համիդիէ Ճադդէսի Թիւ- 8

ՊՈՒԱՍԸՈՒԻ ԵԱՆԻ

Ղալաթիա, Թիւնէլիէն վար էսկիցը, Պանի որ Քանաքգինճիէն դէմ

ՋԵՂՋԱԿ ԳԻՆԵՐ

Այս հաստատութիւնը, համբաւաւոր իր երկարամեայ գոյութեամբ նիւթերու ընտրութեամբ ամէն միջոց ձեռք առած է գոհացնելու իր յաճախորդները։

Մաքրութիւն եւ կատարեալ սպասարկութիւն։

Դարեջրին գաւաթը Ճառասն Ֆրա, գերմանական եւ աւստրիական գարեջուրներուն ընտիր տեսակէն։ ՕԻՍՈՒՆ ՈՍԿԻ պիտի տրուի այն անձին որ կարենայ ապացուցանել թէ հոն խմուած գարեջուրը՝ գերմանական կամ աւստրիական չէ։

Անգամ մը այցելողը՝ պիտի համոզուի։

Ղալաթիա, Խավեար խան, Թիւ 10

ԸՆԴՕՐԻՆԱԿԻՋ ԳՈՐԾԻ

(ԱՐՏՕՆԱԳԻՐ ԿԷՍԹԷՆԷՐԻ)

Կարելի է 2,000 նման օրինակներ արտադրել, սեւ ու անջնջելի թանաքով, ամէն տեսակ չրջաբերականներու, գրութեանց, նկարներու եւ ձայնագրութեան

ԱՒԱՆՑ ՋՐԻ, ԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ, ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐՈՒ ԿԱՄ ԱՆԻԼԻՆՆԵՐՈՒ

Այս միջոցը ամէնէն աւելի պարզ, արագ, մաքուր, տեւական եւ խնայողական է

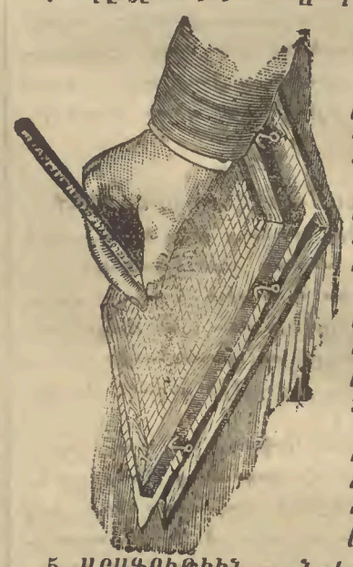

Այն առաւելութիւնները, զոր ունի «Ընդօրինակիչ գործիք»ը ուրիշ միջոցներու վրայ հետեւեալներն են.

1. ԳԵՐԸՆՏԻՐ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆ.— Որովհետեւ օրինակները սեւ թանաքով կը գրուին եւ գրին ձեւը կը պահուի, այս միջոցով տպուած չրջաբերական մը ձեռքով գրուած նամակի մը բոլոր երեւոյթն ունի։

2. ՕՐԻՆԱԿՆԵՐՈՒ ԹԻՒԸ ԵՒ ՄԻԱՁԻՒՈՒԹԻՒՆԸ.— Այս միջոցով կարելի է արտադրել 10 էն մինչեւ 2000 օրինակ. վերջին օրինակը առաջինին չափ պայծառ պիտի ըլլայ։

3. ՊԱՐԶՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏԵԻԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Ամէն մարդ որ կրնայ հասարակ մատիտով մը գրել, կրնայ գործածել նաեւ «Ընդօրինակիչ Գործիք»ին գրիչը։ Միառայ մը անգամ կրնայ օրինակները հանել. չփոթութիւն պատճառող կնճռոտ գործիքներ չկան։

4. ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ.— «Ընդօրինակիչ Գործիք»մը ունենալը ուրիշ միջոցներէ աւելի քիչ ծախք կը պահանջէ, գրեթէ կէսը։ Իւրաքանչիւր կազմածի հետ այնքան նիւթ կայ, որ կը բաւէ վեց ամիս, չարաչար մէկ աշխատելով։

5. ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ.— Նախատիպ օրինակը կարելի է գրել մատիտով գրածի չափ, վասն զի գործածելի թանաքը թանձր չէ։

6. ՅԱՒԵԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ.— Կարելի է պահել նախատիպը երկար ժամանակ ու ետքը նորէն գործածել։

7. Սխալները կ՚ուղղուին եղունգով քերելով։

Դիմել առ ԷՄՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ. 95 եւ 97. Նիւքսէք Գալաթիա, Վոյվոտա

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

ԿՏԱԻԻ, ՄԱՏԱՄԲՈՒԼԻ, ԲԷՐՔԱԼԻ, ՍԵՂԱՆԻ ՁԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

ԱՐԴՈՒԶԱՐԻ ԵՒ ՊԵՐՃԱՆՔԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՁԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

ՄԵԾ ՄԹԵՐՔ ԿՏԱԻԻ ԵՒ ԱՆԿՈՂՆԻ ՀԱՄԱՐ ԳՈՒԷՐՈՆԻ

ԷՐԻԿ ՄԱՐԴԵՐՈՒ ԵՒ ԿԻՆԵՐՈՒ ԹԱՇԿԻՆԱԿՆԵՐ

ԿՏԱԻԻՆ ԵՐ, ՊԱԴԻՍՊ, ԲԷՐՔԱԼ ԵՒ ՄՏԱՄԲՈՒԼ՝ ՕՃԻՍԻ ՀԱՄԱՐ

ՁՐԱՇՈՒՈՂ ՖԱՆԷԼԱՆԵՐ, ԾԱՆԿՈՑՆԵՐ, ՈՐՍՈՐԻ ԳՈՒԼՊԱՆԵՐ

E. TOUZET Է. ԹՈՒԶԷ

ԲԵՐԱ, Թիւ- 30, Բուլուտ Հաճիքոյ, Թիւ- 30, ԲԵՐԱ

ՄԱՏԱԿԱՐԱՐ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒ ԵՒ ՕԹԷՆԵՐՈՒ

ԹՕՓԸ ՑԻՍՈՒՆ ՂՐՈՒԻԻ ՄԱՏԱՄԲՈՒԼ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆՏԻՐ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ, ԱՄԷՆ ԿԵՐՊՈՎ ԴԵՐԱՁԱՆՑ

Ծան.—Իմ տուներս ելլող կտաւները պէտք չէ չփոթել Պելժիքացի եւ ուրիշ միջնորդներու առաջարկած կտաւներուն հետ։

ԹԻՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵԱՆՔԻ ՎՐԱՑ

Հիմնուած 1828ին 1829 ին

Հաստատուած ի Բարիզ, իր ապարանքին մէջ, Ռիւ տը լա Պանք, 15

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ			ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ		
Դրամագլուխ	ֆրանք	10,000,000	Դրամագլուխ	ֆրանք	10,000,000
Պահեստ		7,280,000	Պահեստ		95,724,490
Թղթապանակին մէջ ելոյթ		66,440,000	Ապահովագրութիւնք		247,027,905
Հասոյթ 1891 տարուան		15,340,000	Հասոյթ 1891 տարուան		17,750,246
Վճարուած փնասք		168,000,000	Վճարուած կորուստք		63,000,000

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Պ. Ա. ՏՒՒՌԱՒ, նախկին երեսփոխան, նախկին տնօրէն Պանք տը Ֆռանսի, նախագահ Հարաւի երկաթուղիներու ընկերութեան, Նախագահ։

Պ. Ա. ՄԱԼԷ, սեղանաւոր Մալ եղբարց տունէն, Բարիզ-Լիոն-Միջերկրականեան երկաթուղիին ընկերութեան նախագահ, նախագահ Օամ. Կայս. Պանքային, Դեպ-Նոթարիատ։

Պ. Թ. ՕՏԻՈՒ, նախկին սեղանաւոր, նախագահ Վ Իէյլ-Մոնդաների եւ Էբինաքի ածխահանքերուն ընկերութեան։

Պ. Ժ. ՄԱՌԴԱՌ, սեղանաւոր Մոռեա Ֆրռս Ե- ընկ. տունէն։

Պ. Գ. ՃԷՕՄՍՐՆ, սեղանաւոր Հոփֆնէր Ե- ընկ. տունէն։

Պ. Ֆ. ՄԻՇՕ, նախկին նախագահ Սէնի առեւտրական դատարանին, տնօրէն Պանք տը Ֆռանսի Հիւսիսի երկաթուղիին վարչական խորհրդին անդամ։

Պ. Հ. ՄԻՌԱՊՕ, սեղանաւոր Մէսպո-Բաթա Բէ-էօ-ըէ Ե- ընկ. տունէն։

Պ. Ա. ԹԻՒՌՆԷՍԻՆ, Լանտի երկաթուղիին վարչ. խորհրդին անդամ։

Պ. Ա. ՎԷՐՆ, սեղանաւոր Վէրն Ե- ընկ. տունէն, տնօրէն Պանք տը Ֆռանսի, Հիւսիսի երկաթուղիին եւ Օամ. Կայս. Պանքային վարչական խորհուրդներուն անդամ։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ	ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ
Պ. ՇԱՌԼ ՌՈՊԷՐ, նախկին անդամ պետական խորհրդին, Տնօրէն	Պ. ԱԼՊԻՒ ՖՈՒՌ, Տնօրէն։
Պ. ՊԱՌՈՆ Ժ. ՍԸՐԻԶ, նախկին եւմբասական քննիչ, Դեպ-Տնօրէն	Պ. ԷՕԺԷՆ ԼԸ ՍԷՆ, Դեպ-Տնօրէն։

Ընկերութեան սեղանաւորն է Ի Կ. Պոլիս ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

Դիմել առ ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ, մասնաւոր տնօրէն Ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, 2 Մահմուտիէ փողոց, Եէրէմեան խան, Գամնաս պանքային դիմաց։

ԼԷՔՕՆՕՄԻ ԷՆԹԷՌՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'ECONOMIE INTERNATIONALE

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ, ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ազահովագրական ֆոնտարէյ ընկերութիւն վան Վերակոմպերնիա գրամբէյոյ

Հաստատեալ Գաղղիոյ Հանրապետութեան 1868 Յունվար 22

Հրամանագրոյն Համեմատ

ԿՐ ԴՐԾԷ ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԴԱՂՂԻՈՑ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ

Ամէն ոք գիտէ խնայողութեան կարեւորութիւնը, բայց չատ անգամ չունենալով մեր խնայած եւ աւելցուցած ստակներն ընդունող յատուկ հաստատութիւններ կը կրկնցնենք դրամագլուխ մը կազմելու առիթն եւ հազար ու մէկ պատճառներ գտնելով մեր խնայած ստակներն յոտմպէտս կը վատնենք։

Փոքր գումարներով դրամագլուխ մը կազմելն ալ գժուարին եւ դրեթէ անկարելի է, եթէ այսպիսի ընկերութեան մը հետ մասնաւոր կապակցութիւն մը չունենանք։

Ահաւասիկ «Լ'Էքօնօմի Էնթէռնասիօնալ» ընկերութիւնն որուն փոքր գումարներ, այսինքն ամիսը հինգ տասը եւ այլն վճարելով, ապագային մեր ձեռքը կ՚ունենանք համեստ դրամագլուխ մը։

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԻՒՆՔ

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ուզող եւ բաժանորդագրուիլ փափաքողները կը հրաւիրուին դիմել ի Սիրքէճի, Հանրային պարտուց պաշտօնատան դիմացը, Կիւլպէնկեան խան Թիւ 26-27, ընդհանուր տնօրէն Բ. ՇԷՀԻՐԼԵԱՆԻ կամ ընդհանուր քննիչ ԱՆԻՓՏՈՍ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ։